

Kopie
art. 792 Ger. W.
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer
2014 / 1780
Datum van uitspraak
26 juni 2014
Rolnummer
2013/AB/1031

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000019366-0001-0011-02-01-1

ministerie een mondeling advies uitbracht, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer R. is sedert 10 maart 2005 wettelijk gescheiden van mevrouw A V, met wie hij vijf kinderen heeft. De echtscheiding gebeurde bij onderlinge toestemming. De overeenkomst van echtscheiding met onderlinge toestemming (bekrachtigd bij vonnis van 10 februari 2005) voorzag met betrekking tot de kinderen het volgende (p. 8):

"B. Kinderen.

1. Alternatieve verblijfsregeling.

Zowel tijdens de proeftijd als na de echtscheiding zullen de kinderen beurtelings bij de vader en bij de moeder verblijven zoals hierna bepaald. De kinderen zijn evenwel bij de vader in het bevolkingsregister ingeschreven als hebbende aldaar hun hoofdverblijf; ook hun wettelijke woonplaats zal vanaf dan daar zijn.

....

2. Ouderlijk gezag

Het gezag over de persoon en het beheer van de goederen van de kinderen wordt, zowel tijdens de proeftijd als na de echtscheiding, door de beide ouders gezamenlijk uitgeoefend.

...

5. Sociale uitkeringen.

Mevrouw A. V. zal alleen en zonder tussenkomst van haar echtgenoot het recht hebben alle sociale uitkeringen te ontvangen betreffende de kinderen, doch zij verplicht zich ertoe de helft van het geïndexeerde bedrag van het kindergeld door te storten naar de heer R. op een door beide partijen in onderling overleg te bepalen rekening. Partijen kunnen deze regeling ook in onderling overleg wijzigen."

2.

Na de echtscheiding is de kinderbijslag blijkbaar steeds uitbetaald geweest op een rekening die, volgens de heer R., uitsluitend op zijn naam was geopend, maar waarbij het kinderbijslagfonds Mensura de overtuiging had om, overeenkomstig de wettelijke bepalingen, de kinderbijslag aan de moeder uit te betalen.

Op 6 november 2008 richtte de heer R. aan Mensura volgend schrijven:

PAGE 01-00000019366-0003-0011-02-01-4

"Bij deze bevestig ik dat ik al sinds de echtscheiding, en dit met toestemming van mijn ex echtgenote A V de kinderbijslag uitbetaald krijg op een rekening waarvan ik enige titularis ben.

Dit is ook logisch gezien de kinderen bij mij op de 3150 Wespelaar gedomicilieerd zijn en zij destijds afstand deed van de kinderbijslag.

...

Gelieve het dossier dan ook in orde te brengen gezien ik vanaf 1 oktober 2008 recht heb op de verhoogde kinderbijslag voor eenoudergezinnen en ik dit zo vlug mogelijk in orde had willen hebben."

Mensura heeft dit schrijven ter kennis gebracht van mevrouw V en bij afwezigheid van de reactie van haar, de kinderbijslag "officieel" betaald aan de heer R. Uit de briefwisseling en de besluiten blijkt dat Mensura zich daarbij gesteund heeft op artikel 69, § 1, derde lid, van de kinderbijslagwet, dat voorziet dat, in afwijking van de normale regeling waarin bij co-ouderschap de kinderbijslag volledig betaald wordt aan de moeder, de kinderbijslag op diens aanvraag aan de vader betaald wordt als het kind en zichzelf op die datum dezelfde hoofdverblijfplaats hebben.

3.

Achteraf is tussen de heer R en mevrouw V blijkbaar onenigheid ontstaan over de verrekening van de kinderbijslag. Mevrouw V wenste dat, in overeenstemming met de regeling die werd vastgelegd bij de echtscheiding onderlinge toestemming, de kinderbijslag volledig op haar rekening werd betaald.

Zijn nam daarbij het initiatief om het vonnis van 1 februari 2005, waarbij de echtscheiding tussen partijen werd uitgesproken en de overeenkomst tussen partijen betreffende hun minderjarige kinderen, opgenomen in de akte van 31 augustus 2004, gehomologeerd werd, bij gerechtsbrief te laten betekenen aan Mensura.

Ingevolge deze kennisgeving heeft Mensura, bij schrijven van 22 februari 2012, aan de heer R ter kennis gebracht dat in de toekomst de kinderbijslag opnieuw aan de moeder zou uitbetaald worden.

4.

Bij verzoekschrift van 11 juni 2012 heeft de heer R deze beslissing betwist voor de arbeidsrechtbank te Leuven.

Bij vonnis van 1 oktober 2013, ter kennis gebracht op 9 oktober 2013, heeft de arbeidsrechtbank te Leuven de vordering als ongegrond afgewezen.

5.

Bij verzoekschrift van 31 oktober 2013 heeft de heer F hoger beroep ingesteld tegen dit vonnis.

DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Het is ingesteld binnen de maand na de kennisgeving van het bestreden vonnis en is dus eveneens tijdig. Het beroep is ontvankelijk.

BEOORDELING.

1.

De eerste rechter was van oordeel dat de heer R onvoldoende aantoonde dat hijzelf en mevrouw V in onderling overleg de regeling uit de echtscheidingsovereenkomst hadden gewijzigd of aangepast. Hij oordeelde verder dat de heer F onvoldoende aantoonde dat een wijziging in de uitbetaling van de kinderbijslag in het belang van de kinderen zou zijn.

2.

De heer F steunt zijn vordering op de bepaling in de overeenkomst onderlinge toestemming waarin, na de vermelding dat de kinderbijslag zou uitbetaald worden aan zijn vroegere echtgenote, voorzien is dat partijen deze regeling ook in onderling overleg kunnen wijzigen. Volgens de heer R hebben partijen na echtscheiding de mogelijkheid om een door de rechter gehomologeerde overeenkomst te wijzigen zonder de tussenkomst van de rechter, en is deze overeenkomst tegenstelbaar aan het kinderbijslagfonds. Volgens de heer R is ook, in tegenstelling met wat de eerste rechter aannam, voldoende bewezen dat er een effectieve akkoord was tussen hem en mevrouw V over de wijziging van de regeling over de uitbetaling van de kinderbijslag. Hij wijst erop dat in feite reeds sinds 2005 de betaling van de kinderbijslag gebeurde op een rekening die op zijn naam stond. Hij verwijst ook naar het feit dat mevrouw V niet gereageerd heeft wanneer Mensura haar zijn aanvraag mededeelde om de kinderbijslag in de toekomst "officieel" op zijn rekening te storten.

In ondergeschikte orde wijst de heer R erop dat in ieder geval de uitbetaling van de kinderbijslag aan hem in het belang van de kinderen is, omdat mevrouw V de kinderbijslag niet zou beschouwen als bestemd voor de kinderen, maar als een mogelijkheid om compensaties door te voeren in de verrekeningen tussen partijen.

3.

Mensura vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis. Volgens Mensura is hij gebonden door de kennisgeving die de griffier van de rechtbank van eerste aanleg Leuven hem toezond van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van 1 februari 2005, waarbij de echtscheiding tussen partijen werd uitgesproken en de echtscheidingsovereenkomst gehomologeerd werd. De nieuwe overeenkomst tussen partijen, zo die al zou bestaan, zou hem slechts tegenstelbaar zijn na homologatie door de rechter. Met betrekking tot de vraag in ondergeschikte orde van de heer R wijziging van de uitbetaling in het belang van het

kind - stelt Mensura dat dit enkel mogelijk is in zoverre de moeder in de procedure betrokken wordt, wat niet het geval is.

4.

Overeenkomstig artikel 69, al. 3, van de samengeordende wetten op de kinderbijslag (Koninklijk Besluit van 19 december 1939, zoals gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 21 april 1997 en later door de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen) wordt, wanneer de twee ouders, die niet samenwonen, het ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen in de zin van artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek en het kind niet uitsluitend of hoofdzakelijk door een andere partij wordt opgevoed, de kinderbijslag volledig aan de moeder betaald. De kinderbijslag wordt echter volledig aan de vader betaald vanaf diens aanvraag als het kind en hij zelf dezelfde hoofdverblijfplaats hebben in de zin van artikel 3, eerste lid, 5° van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen. Overeenkomstig al. 6 van dezelfde bepaling kan de kinderbijslag op vraag van beide ouders gestort worden op een rekening waar beide toegang toe hebben.

Overeenkomstig artikel 69, al. 5, van de samengeordende wetten kan één van de ouders, indien hij de opportuniteit betwist van de betaling van de kinderbijslag op grond van de bepalingen van artikel 69, al. 3, aan de arbeidsrechtbank vragen om hemzelf als bijslagtrekkende aan te wijzen in het belang van het kind.

5.

Uit de overeenkomst van echtscheiding door onderlinge toestemming van 31 augustus 2004 blijkt dat de partijen er uitdrukkelijk voor gekozen hebben om na de echtscheiding het gezag over de persoon en het beheer van de goederen door beide ouders gezamenlijk te laten uitoefenen. Uit de overeenkomst blijkt ook dat partijen overeenkwamen dat de kinderen alternerend bij de vader en de moeder zouden verblijven. Dit is ook de regel die door de wetgever voorzien is in artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek, bij gebreke van afwijkende overeenkomst tussen partijen. Er wordt niet aangevoerd dat tussen partijen een nieuwe regeling tussenkwam met betrekking tot de uitoefening van het ouderlijk gezag, noch met betrekking tot het alternerend hoederecht.

De regeling opgenomen in artikel 69 van de samengeordende wetten op de kinderbijslag is een bepaling van dwingend recht, die zelfs de openbare orde raakt. Zulks houdt in dat partijen geen regeling kunnen treffen die afwijkt van de wettelijke bepalingen. Zij kunnen in hun overeenkomst van echtscheiding onderlinge toestemming, en in zoverre deze gehomologeerd wordt, wel anders overeenkomen inzake het gezag over de persoon en het beheer van de goederen, maar zij kunnen niet, eens zij gekozen hebben voor een co-ouderschap met een gezamenlijk uitoefening van het beheer over de persoon en de goederen van hun kinderen, een regeling opstellen inzake de betaling van de kinderbijslag, die afwijkt van de wettelijke bepalingen (cfr. in die zin: A. Van Clooster, Co-ouderschap is martelaarschap?, A.J.T. 1999-2000, p. 188). Partijen kunnen enkel onderlinge afspraken maken over de verdeling van de kinderbijslag, maar zij kunnen aan het kinderbijslagfonds

niet opleggen dat de kinderbijslag aan een bepaalde partij betaald wordt, in strijd met de wettelijke bepalingen.

Wel kunnen zij aan het kinderbijslagfonds vragen dat de kinderbijslag betaald wordt op een rekening waartoe zij beide toegang hebben.

De bepaling opgenomen in de overeenkomst van echtscheiding door onderlinge toestemming (onder de hoofding sociale uitkeringen, laatste zin) in zoverre deze voorziet dat partijen deze regeling ook in onderling overleg kunnen wijzigen, kan dan ook in rechte geen gevolgen met zich meebrengen, in zoverre deze zo moet begrepen worden dat ze partijen ook zou toelaten om de betaling van de kinderbijslag te regelen op een wijze die niet in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen.

De door de heer R ingeroepen wijziging van de overeenkomst moet dan ook, zelfs indien ze zou bewezen zijn, zonder gevolg blijven.

6.

Voor zover als nodig oordeelt het hof overigens, zoals de eerste rechter, dat onvoldoende aangetoond is dat partijen, na de overeenkomst van 31 augustus 2004, overeengekomen zijn om deze regeling te wijzigen. De omstandigheid dat mevrouw V gedoopt heeft dat de kinderbijslag op rekening van de vader werd betaald, houdt geen akkoord in over een definitieve wijziging van de regeling opgenomen in de echtscheiding. Het gaat om een louter gedogen dat, zoals blijkt uit het schrijven dat de heer R op 6 november 2008 aan Mensura richtte, verband hield met de mogelijkheid om een hogere kinderbijslag te ontvangen ingevolge het statuut van de vader als alleenstaande. Van Mensura kan overigens niet verwacht worden dat zij het risico neemt de kinderbijslag uit te betalen op een manier die niet in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen, wanneer hem geen duidelijke overeenkomst kan voorgelegd worden, ondertekend door beide partijen.

7.

Blijft dan echter de vraag of de heer F lich voor het ontvangen van de kinderbijslag niet kan steunen op de bepaling opgenomen in artikel 69, al. 3, van de samengeordende wetten, die voorziet dat de kinderbijslag volledig aan de vader wordt betaald als het kind en hijzelf op die datum dezelfde hoofdverblijfplaats hebben in de zin van artikel 3 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen. Overeenkomstig deze laatste bepaling wordt voor ieder persoon de hoofdverblijfplaats in het rijksregister opgenomen. Het is klaarblijkelijk op basis van deze bepaling dat Mensura in 2008 geoordeeld heeft de kinderbijslag te kunnen uitbetalen aan de vader.

Deze bepaling dient echter volgens het hof zo geïnterpreteerd te worden dat zij enkel toepassing vindt indien effectief de kinderen hun hoofdverblijfplaats hebben bij de vader, en op die basis in het rijksregister worden opgenomen. Een loutere opname in het rijksregister, wanneer vaststaat dat deze opname niet overeenstemt met de hoofdverblijfplaats van de kinderen, is onvoldoende om deze regeling toepasselijk te maken. De wet van 8 augustus

1983 regelt enkel formeel wat in het rijksregister wordt opgenomen. Inhoudelijk wordt het begrip 'hoofdverblijfplaats' bepaald door de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, die in zijn artikel 3 voorziet dat de hoofdverblijfplaats de plaats is waar de leden van een huishouden dat uit verscheidene personen is samengesteld gewoonlijk leven, (of de plaats waar een alleenstaande gewoonlijk leeft).

8.

In zoverre daarover twijfel zou mogelijk zijn, blijkt uit de wetsgeschiedenis voldoende duidelijk dat zulks de bedoeling was van de wetgever.

De bepaling dat de vader kan vragen dat de bijslag hem wordt uitbetaald wanneer de kinderen bij hem hun hoofdverblijfplaats hebben is ingevoegd door artikel 19 van de wet van 25 januari 1999 houdende sociale bepalingen. In het oorspronkelijk ontwerp ingediend door de regering (Par. Doc.1722/1, 97/98 art. 11) luidde de bepaling als volgt: "Toch wordt de kinderbijslag op zijn vraag integraal aan de vader uitbetaald, wanneer behoorlijk bewezen wordt dat het kind effectief en uitsluitend of hoofdzakelijk bij hem wordt opgevoed". In de memorie van toelichting wordt daarover het volgende gezegd: "Op dit ogenblik is het zo dat, wanneer de ouders gescheiden zijn en gezamenlijk het ouderlijk gezag uitoefenen, de kinderbijslag integraal aan de moeder wordt uitbetaald. Als de vader met de toekenning van kinderbijslag niet akkoord gaat, kan hij de arbeidsrechtbank vragen om in het belang van het kind als bijslagtrekkende te worden aangeduid, onverminderd het recht van de moeder. Dit ontwerp- artikel houdt meer rekening met de werkelijkheid door de vader de mogelijkheid te geven de kinderbijslag te ontvangen (zonder dat hij zijn toevlucht hoeft te nemen tot een gerechtelijke procedure), wanneer het kind uitsluitend of hoofdzakelijk door hem wordt opgevoed. Het begrip "opvoeden" verwijst naar een feitelijke situatie. Er wordt rekening gehouden met de algemene situatie van het kind ... Een inschrijving in het rijksregister van de natuurlijke personen is slechts een element van bewijs.

Naar aanleiding van de behandeling van het ontwerp in de Kamercommissie werd op gezamenlijk initiatief van een aantal parlementsleden een amendement ingediend dat de huidige tekst van artikel 10 werd. (Parl. Doc.1722/9- 97/98). In de verantwoording van het amendement wordt in de eerste plaats de toelichting hernomen die hierboven uiteengezet werd. Na de woorden "wanneer hij (de vader) het kind hoofdzakelijk bij zich opvoedt" wordt toegevoegd: "Dit laatste zal blijken uit de inschrijving van het kind op zijn adres. Op die manier wordt vermeden dat de dossierbeheerders van de kinderbijslaginstellingen concreet uitspraak zouden moeten doen in discussies tussen de gescheiden ouders omtrent de werkelijke verblijfplaats van de kinderen". In het verslag van de senaatscommissie wordt daar nog aan toegevoegd dat het amendement het gevolg is van het advies van het Beheerscomité van de RKW. De minister verklaart dat hij het voorstel, dat van gezond verstand getuigt steunt, "ook al zullen er ongetwijfeld nog een aantal gevallen zijn waarin de domiciliering van de kinderen het geschil niet zal kunnen oplossen".

9.

Uit deze verschillende documenten blijkt dat in het voorstel er van uitgegaan wordt dat de vader het recht op uitbetaling van de kinderbijslag slechts kan vragen wanneer de kinderen bij hem hun hoofdverblijfplaats hebben, en dat als praktische modaliteit wordt aanvaard dat het kinderbijslagfonds mag afgaan op de inschrijving in het rijksregister.

De rechter die, in het kader van een betwisting moet oordelen of het verzoek van de vader om de betaling van de kinderbijslag op zijn rekening te krijgen gegrond is, moet nagaan of de kinderen inderdaad hun hoofdverblijfplaats hebben bij de vader.

Uit geen enkel element van het voorgelegde dossier, noch uit de besluiten, blijkt dat ooit een wijziging werd aangebracht aan de alternerende verblijfsregeling, zoals die in de echtscheidingsovereenkomst werd opgenomen. Uit stuk 7B blijkt integendeel dat er wel degelijk nog sprake is van een alternerende verblijfsregeling voor de kinderen.

10.

De vordering in ondergeschikte orde om in het belang van de kinderen de wijze van uitbetaling van de kinderbijslag te veranderen, werd door de eerste rechter terecht afgewezen. De heer R oert geen enkel concreet, en voldoende bewezen element aan dat deze wijziging in het belang van de kinderen zou zijn. Bovendien kan de rechter over een dergelijke vraag, die de verhouding tussen beide ouders betreft, geen uitspraak doen in het kader van een procedure tussen de vader en het kinderbijslagfonds, waarbij de moeder niet inzake is.

11.

Het vonnis van de eerste rechter dient dan ook bevestigd te worden.

OM DEZE REDENEN

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het mondeling advies van mevrouw Nathalie Van Den Brande, eerste substituut-arbeidsauditeur, afgevaardigd om haar ambt te vervullen bij het auditoraat-generaal,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond en bevestigt het bestreden vonnis.

Veroordeelt, in overeenstemming met art. 1017, al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek Mensura tot de kosten van het hoger beroep, tot op heden begroot in hoofde van de heer R op 160,36 € rechtsplegingsvergoeding.

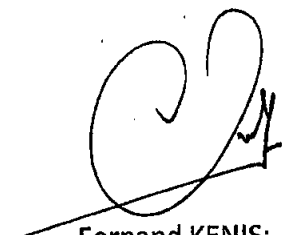

Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Christian LAURIERS,
Hendrik VERMEERSCH,
bediende,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-

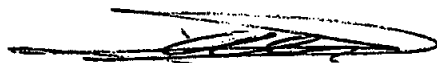
griffier.

Fernand KENIS;

Sven VAN DER HOEVEN;

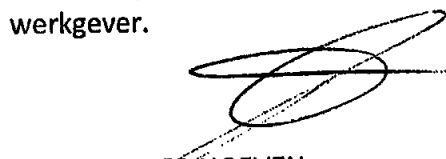

Christian LAURIERS

Hendrik VERMEERSCH

De heer Hendrik VERMEERSCH, raadsheer in sociale zaken, als werknemer – bediende, die aan het beraad heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen.

Overeenkomstig art. 785 Ger. W. wordt het arrest ondertekend door Fernand KENIS, raadsheer, voorzitter van deze kamer, en Christian LAURIERS, raadsheer in sociale zaken, als werkgever.

Sven VAN DER HOEVEN
griffier

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 26 juni 2014 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

